

Če ne bo poravnave, sledijo tožbe

Sodišče EU meni, da so v Banki Slovenije, vladi in ministrstvu za finance kršili lastno zakonodajo

IRENA FERLUGA

Včeraj se je na Sodišču EU odvila druga javna obravnava o vprašanjih, ki jih je glede razlastitve upnikov in delničarjev slovenskih bank, podržavljenih decembra 2013, na sodišče naslovilo Ustavno sodišče Slovenije, preden bo presojalo o zahtevi za ustavno presojo Zakona o bančništvu. Spremembe tega zakona so namreč omogočile razlastitev imetnikov podrejenih obveznic in delničarjev bank.

V smernicah, ki ji je predstavil generalni pravobranilec Evropskega sodišča, to pa bo odločitev sprejelo v naslednjih mesecih, je jasno zapisano, da Sporočila Evropske komisije (EK) niso zavezujoči pravni akti, zato Sloveniji zaradi Sporočila EK o bančništvu ne bi bilo treba spreminjati Zakona o bančništvu. Če kljub temu sledimo načelom tega sporočila in državne pomoči nasploh, ta ne terjajo popolne razlastitve brez nadomestila - niti delničarjev (lastnikov banke), kaj šele obvezničarjev (upnikov banke). Za presojo, ali je konkreten način sanacije v Sloveniji pravno dopusten, so pristojna slovenska sodišča, je zapisano v mnenju Sodišča EU.

“Žogica je tako vrnjena slovenskemu ustavnemu sodišču, ki mora samo preveriti in odločiti, ali je bil izbris skladen z nacionalno zakonodajo, torej ustavo, in če je bilo uporabljeno načelo sorazmernosti delitve bremen. Morebitna odločitev Ustavnega sodišča RS, ki bi razveljavila

la novelo določil Zakona o bančništvu (ZBan-1L) in s tem tudi izbris imetnikov, ne bi imela učinka nedovoljene državne pomoči,” je povedal **Rajko Stankovič**, predsednik društva **Mali delničarji Slovenije (MDS)**, ki opozarja, da bi moralo ustavno sodišče o zakonu presoditi še pred sodnimi počitnicami, saj se ob koncu leta iztekajo roki, v katerih bi bilo treba skleniti poravnavo.

“Če se to ne bo zgodilo, bodo morali razlašenci vlagati zasebne tožbe. Razlastitev je prizadela vsakega četrtega državljanu Slovenije kot imetnika obveznic, varčevalca pokojninskih skladov ali pa kot delničarja slovenskih bank. Denar za morebitno vračilo nastale škode je že vseskozi rezerviran in ne bo prizadel davkoplačevalcev,” je dejal Rajko Stankovič.

Nasprotno pa v Banki Slovenije včerajšnje razlago razumejo sebi v prid. “Iz mnenja izhaja, da je Evropska komisija upravičena določati splošne

“Žogica je vrnjena slovenskemu ustavnemu sodišču”

zahteve, ki morajo biti izpolnjene za dopustnost takšne državne pomoči. To vključuje tudi zahteve glede izbri- sa lastniškega in podrejenega kapita- la pred odobritvijo državne pomoči,” so med drugim zapisali v sporočilu za javnost v Banki Slovenije, in tudi, da se prispevek vlagateljev k delitvi bremena reševanja banke v postopkih odobritve državnih pomoči lahko zahteva kot ob- vezen pogoj.

V Zavarovalnici Triglav včerajšnjega mnenja Evropskega sodišča niso želeli komentirati, **Zvonko Ivanušič**, predsednik uprave Pozavarovalnice Sava, pa je v pisnem odgovoru zapisal: “Takšno mnenje generalnega pravobranilstva Sodišča EU je bilo pričakovano. Imetniki podrejenih obveznic smo bili neupravičeno oškodovani in pričakujemo odškodnino. Pravilna bi bila vrnitev v prejšnje stanje.”

Mag. Kristjan Verbič, predsednik **Vseslovenskega združenja malih delničarjev**, ki se je udeležil včerajšnje obravnave na Evropskem sodišču, pravi, da je to “odlična novica, ki potrjuje naše prepričanje, da gre za protiustaven Zakon o bančništvu. Očitno smo na poti ureditve tega vprašanja, kakor so ga že davno uredili v državah, ki so delno ‘ostrigle’ vlagatelje, pa so se že davno z njimi poravnale. Mnenje sodišča tako postavlja na laž tiste, ki zatrjujejo, da je bila razlastitev nujna za sanacijo slovenskega bančnega sistema.”

Razlastitev je prizadela vsakega četrtega državljanu Slovenije. Foto: REUTERS

Kršili zakonodajo

Dr. Alenka Žnidaršič Kranjc, predsednica uprave Prve Group: "Mnenje, da sporočilo EK za državno pomoč za države članice ni bilo zavezujoče, pomeni, da sta Banka Slovenije in slovenska vlada zavajali pri interpretaciji, da bi bila dokapitalizacija bank ocenjena kot državna pomoč. Sporočilo ne govori o tem, da je izbris pogoj za soglasje k dokapitalizaciji. Še več, EK ne more zahtevati izbrisa, predvsem pa ukrep ne more biti nesorazmeren. Da pa pravobranilec v svojem mnenju nalaga sodišču, naj upošteva lokalno zakonodajo, pomeni, da bi morala država spoštovati obstoječe pogodbe in zakone, ki pa jih je s sprejemom novega Zakona o bankah kršila. Pričakujemo, da bo ustavno sodišče odločilo v skladu s takratnim pravnim redom in veljavnimi pogodbami v Sloveniji in ga pozivamo, da se o tem izjasni čim prej."

Vpogled v cenitve

Dr. Tadej Kotnik, razlaščen imetnik obveznic: "Težava z dokazovanjem, da smo bili oškodovani, je zgolj v tem, da nam Banka Slovenije, tudi navkljub pravnomočnim odločbam informacijske pooblaščenke, krčevito odreka vpogled v cenitve, ki naj bi jeseni 2013 v vseh domačih bankah ugotovile skrajno slabše stanje od tistega, ki so ga te banke takrat objavile v uradnih poročilih. Če bomo te cenitve dobili, z dokazovanjem oškodovanja ne bo večjih težav, saj v teh cenitvah izrecno piše, da so bile izdelane brez upoštevanja mednarodnih računovodskih standardov poročanja po navodilih Banke Slovenije in na omejenem vzorcu premoženja banke, ki jim ga je določila Banka Slovenije. V pravni državi takšni izračuni 'po želji' pač ne morejo biti veljavna podlaga za izbris."

Brez hrbtenice

Dr. Peter Glavič, član civilne iniciative Izbrisani mali delničarji NKBM: "Naša vlada bi lahko ravnala kot druge države v EU. Niti ena ni razlastila vlagateljev - tudi avstrijska v primeru banke Hypo ne, čeprav je ta resnično imela izgubo, naše banke, z NKBM na čelu, pa so imele po mednarodnih standardih računovodskega poročanja pozitiven kapital in dobra zavarovanja za 'slabe' terjatve. Najprej je razlastitev odločno odklonil avstrijski finančni minister, potem je to odločitev potrdilo še njihovo ustavno sodišče. V EU niso tako neumni, da bi razlašali domače vlagatelje in varčevalce ter bi potem bili odvisni od tujega kapitala. Naša država počne prav to, zato naši skladi vlagajo v tujini. Imamo nesposobne državne pravnike, kot ponovno dokazuje kazni pri razgradnji tovarne sladkorja, centralne bančnike brez ekonomskih znanj in politike brez hrbtenice." (if)

